

Posudok školiteľa magisterskej diplomovej práce

Autor: Bc. Peter Kúdelka

Názov práce: Moderný národný román v strednej Európe

Rok: 2017

Školiteľ: doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc.

Autor si v predkladanej práci stanovil cieľ definovať, resp. priblížiť sa k jednej z možných definícií národného románu, resp. románu národa (ako ho terminologicky preferuje) v stredoeurópskom priestore, presnejšie na vybraných reprezentatívnych dielach slovenskej, českej, maďarskej, poľskej a rakúskej prózy. Predstavujú ju: Jégého Cesta životom, Haškove Osudy dobrého vojaka Švejka, Kosztolányiho Sladká vrahyňa, Zeromského Predjarie a Musilov Muž bez vlastností. N tomto pôdoryse realizuje diplomant typologické porovnanie textov, ktoré na seba, samozrejme, nevplývali, ale vznikali v podobnom spoločensko-politickom, kultúrnom, umeleckom kontexte, charakteristickom duchovným ovzduším v období pred a po rozpade monarchie.

Autor na rozdiel od prvej verzie predkladá konzistentnejší text tak v smere literárnej sociológie ako aj komparatistiky, resp. interpretačných možností. Prehĺbenie týchto aspektov (najmä v prvej polovici práce) tak v metodologickej ako v interpretačnej rovine predstavuje výrazný posun v práci.

Porovnanie skúmaných diel predstavuje samo o sebe náročnú úlohu aj pre skúseného literárneho vedca, keďže ide naozaj o komplexný záber do spoločenskej, historickej aj literárnej, estetickej problematiky, interpretovanej tradične len na bilaterálnej úrovni. Päť v podstate kanonických textov musel autor zaradiť vertikálnej línii vlastných literatúr a až potom do horizontálneho komplexu stredoeurópskej literatúry, čo je nejednoduchý metodologický oriešok. Aj na základe jeho

interpretácie však dostávame konkrétnejšiu prezentáciu osobitostí aj spoločných čŕt analyzovaných diel.

Samozrejme, zložitost' problematiky nielen vo všeobecne málo prepracovanej oblasti literárnej sociológie, ale aj multilaterálnej komparatistiky kladie na autora pomerne veľké nároky, ktoré autor z predkladaným teoretickým portfóliom skôr len naznačuje. Nedá sa riešiť len zmenou terminológie, ale najmä interpretačnými schopnosťami, znalosťou, ale aj istou kritickou empatiou voči preberaným literatúram. Práve z tohto hľadiska by sa ich vertikálny, teda diachronický kontext v zmysle národného románu či románu národa dal istotne rozšíriť a potom by získal plastickejšie miesto aj v komparatívnom horizontálnom, synchrónnom aspekte. Ak totiž vychádzame z faktu, že pojem národný román nie je v spomínaných literatúrach, ale asi aj v iných, dostatočne precizovaný, ba ani vžitý, nemožno uprieť autorovi úsilie po istej originalite, nielen terminologickej. To považujem za prínos práce. (Za jej mínus pokladám štylistické, gramatické, ortografické prehrešky, v takomto type práce nadbytočné!)

Keďže ide o málo prebádané pole literárnej vedy, autor sa, prirodzene, pohybuje so svojimi názormi a interpretáciami na nie vždy pevnej pôde, ale oproti prvej verzii vidieť nepochybne výraznejšiu teoretickú prípravu aj interpretačnú samostatnosť. Závery, ku ktorým autor v predloženej diplomovej práci dospel vyvolávajú ďalšie rozmýšľanie, dopracovávanie, ale aj v tejto podobe predstavuje text vhodný na obhajobu.

Navrhujem hodnotenie: dobre.

29. 8. 2017

Doc. PhDr. Rudolf Chmel, DrSc.